

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-123 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-79/1143-284
Karar Tarihi : 16.12.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Abdulgani GÖNGÖRDÜ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Arcelor S.A.
Temsilcisi: Av. Seçil ABALI ve Av. Melis BİŞKİN
Barbaros Bulvarı, Murbasan Sokak, Cerrahoğlu Binası
Balmumcu 34349 Beşiktaş - İstanbul

D. TARAFLAR

: - Arcelor S.A.
19, Avenue de la Liberté L-2930 LÜKSEMBURG
- Companhia Vale de Rio Doce
Av. Graça Aranha 26, 18th Floor, Rio de Janeiro RJ
BREZİLYA

E.DOSYA KONUSU: Companhia Vale de Rio Doce'nin Companhia Siderurgia de Tubarao'da sahip olduğu %20.51 oranındaki hissenin Arcelor S.A.'ya devredilmesi işlemine izin talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 17.11.2004 tarih, 6349 sayı ile giren ve en son 7.12.2004 tarih, 6904 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 10.12.2004 tarih, 2004-1-123/Oİ-04-HHÜ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 10.12.2004 tarih, REK.0.05.00.00/233 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-79 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

– Arcelor S.A. (Arcelor) tarafından, Companhia Vale de Rio Doce (CVRD)'nin Companhia Siderurgia de Tubarao (CST)'da sahip olduğu hisselerin devralınması işleminin, 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin

Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi bir işlem olduğu,

- Devralma işleminin ilgili ürün pazarında hakim durum yaratacak ya da hakim durumu güçlendirecek nitelikte olmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi çerçevesinde bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinde bir sakınca olmadığı

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Arcelor S.A.

İşlemin devralan tarafı olan Arcelor demir çelik üretimi ve ticareti alanında tüm dünyada etkinliği olan bir teşebbüstür. Arcelor’un 31.7.2004 tarihi itibarıyla başlıca hissedarlarına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1- Arcelor’un ortaklık yapısı

Pay Sahibi	Pay %
Lüksemburg Devleti	5.6
Corporacion JMAC BV, Aristrain	3.6
Wallon Region (SOGEPA)	3.2
Arcelor’un kendi çalışanları	2.1
Borsalarda işlem gören (halka arz)	85.5
TOPLAM	100.0

Arcelor’un Türkiye’deki iştirakleri aşağıdaki gibidir:

- Arcelor FCS Çelik Ticaret (%100 hissedarlık): Otomotiv ve Endüstri alanında yassı ürün satışlarında bir ticari acenta olarak faaliyet göstermektedir.
- Arcelor International Çelik (%99 hissedarlık): Türkiye’de dağıtım faaliyetinde bulunmaktadır.
- Uginox Sanayi (%65 hissedarlık, %35 hissedarlık hakkına ise bir Alman şirketi Primary Industries sahiptir): Paslanmaz çelik alanında uzmanlaşmış bir çelik hizmetleri merkezi olarak faaliyet göstermektedir.
- Sollac Ambalaj Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (%75 hissedarlık, hisselerin %25’ine Erdemir sahiptir): Çelik hizmetleri merkezi olarak faaliyet göstermektedir.

Arcelor’un Türkiye’de aşağıdaki ortak girişimlerde ortaklığı bulunmaktadır:

- Borçelik (%40.47 hissedarlık): Diğer hissedarlar Borusan (%40.08 hissedarlık), Erdemir (%8.45 hissedarlık) ve IFC (%11 hissedarlık, bir Dünya Bankası kuruluşudur.): Arcelor ve Borusan tarafından ortak kontrol edilmektedir. Soğuk haddelenmiş rulo ve galvanizli çelik üretimi yapmaktadır.
- Bamesa Çelik (%40 hissedarlık): Bu ortak girişim İspanyol üreticiler Barcelonesa de Metales (Bamesa) (%34.41 hissedarlık) ve Transformados Siderurgico (%34.41 hissedarlık) ile birlikte kurulmuştur.

Türkiye'de otomotiv endüstrisi için faaliyet gösteren çelik hizmet servisidir.

H.1.2. Companhia Vale de Rio Doce

İşlemin devreden tarafı olan CVRD, demir maden filizi ve tanesi alanında dünya lideri olup, manganez ve demir alaşımı üretiminde dünyanın ikinci büyük üreticisidir. CVRD'nin 30.11.2004 tarihi itibarıyla ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2- CVRD'nin Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Pay %
VALEPAR	34.1
ADRS	33.5
Foreign Institucional Investments	8.7
Institucional Investments (Brazil)	7.6
Retail Investments (Brazil)	6.6
Diğer	9.5
TOPLAM	100.0

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Çelik endüstrisi ürünleri çeliğin kimyasına bağlı olarak üç ana gruba ayrılmaktadır. Bunlar karbon çeliği, paslanmaz çelik ve özel veya alaşım çeliğidir. Karbon çeliği çok geniş bir kullanım alanına sahiptir. Paslanmaz çelik ise, krom ve nikel madenlerini de bünyesinde barındırdığından karbon çeliğinden daha pahalıdır ve farklı alanlarda kullanılmaktadır.

Karbon çelik ürünlerini de kendi içinde uzun ürünler, yassı ürünler ve vasıflı (kaliteli) ürünler olmak üzere üç temel gruba ayırmak mümkündür.

Devralma işleminin konusu olan CST slab ve sıcak sarılmış yassı karbon çeliği üretmektedir. Arcelor da bu alanda faaliyet göstermektedir. Bu nedenle devralma işlemi yassı karbon çeliği sektörüne ilişkindir.

Yassı ürünler, demir cevheri veya hurdadan üretilen sıvı çeliğin kalıplara dökülmesi sonucu elde edilen slabın haddelenmesi ile üretilmektedir. Bu nedenle slab yassı çelik ürünlerinde yarı mamül niteliğinde ilk üründür. Bundan sonraki aşama haddeleme aşamasıdır. Elde edilen slab, fırınlarda bir miktar ısıtıldıktan sonra sıcak haddelemek suretiyle sıcak hadde ürünleri elde edilmektedir. Bu aşamada elde edilmiş olan sıcak yassı ürünlerin asitleme tesisinde yüzey pürüzlükleri giderilmekte, tandem haddehanesinde tavlanarak rulo halinde sarılmaktadır. Bu şekilde rulolar halinde sıcak sarılmış yassı ürünler elde edilmektedir. Bu ürünler mamül olarak pazarlanıp çeşitli alanlarda kullanıldığı gibi, bir sonraki aşamanın girdisini de oluşturmaktadır.

Dosya mevcudu bilgiler de dikkate alınarak bildirim konusu işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı ayrı ayrı olmak üzere, "slab" ve "sıcak sarılmış yassı karbon çeliği" üretimi ve pazarlaması olarak tanımlanmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarını oluşturan yassı çelik ürünleri pazarında ülke içinde rekabet şartlarının bölgesel olarak farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak kabul edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Devralma İşlemi

CST'nin sermayesi iki grup hisseden oluşmaktadır: Oy hakkı bulunan adi hisseler (A grubu) ve oy hakkı bulunmayan, fakat temettüye ilişkin olarak birtakım avantajları olan imtiyazlı hisseler (B grubu).

Bildirim konusu devralma işlemi öncesinde, 25.6.2004 tarihinde Arcelor, CVRD ile CVRD'nin CST'deki hisseleri ile ilgili bir takım sözleşmeler imzalamıştır. Söz konusu sözleşmeler öncesinde Arcelor CST'nin doğrudan veya dolaylı olarak %24.93 oy hakkı bulunan adi hissesine, %29.96 oy hakkı bulunmayan imtiyazlı hissesine sahipti. Buna göre Arcelor'un hissedarlığı CST'nin toplam sermayesinin %28.02'sini temsil etmekteydi.

14.10.2004 tarihinde Arcelor ile CST'nin hissedarlarından olan California Steel Industries (CSI), JFE Steel Corporation (JFE) ve diğer Japon hissedarlarla kati sözleşmeler imzalanmıştır.

Yukarıda ifade edilen işlemler ve Acesita satış ve alış opsiyonunda öngörülen Aços Planos do Sul S.A. (APS)'nin hisselerinin devrinden sonra Arcelor, CST'nin doğrudan veya dolaylı olarak %44.20 oy hakkı bulunan adi hissesine, %59.92 oy hakkı bulunmayan imtiyazlı hissesine sahip olmuştur. Buna göre Arcelor'un hissedarlığı CST'nin toplam sermayesinin %53.86'sini temsil etmektedir. Bu aşamada Arcelor CST hissedarlık sözleşmesine tabi olmaya devam etmekte ve CST'nin kararları üzerinde herhangi bir etkisi olmamaktadır.

CVRD satış ve alış opsiyonu ile ilgili olarak Arcelor, Rekabet Otoritelerinden gerekli izinlerin alınmasını takiben kapanış işlemlerini yapacak, böylece satın alma işleminin uygulanması ile CST'nin oy hakkı bulunan %20.51 hissesi CVRD'den Arcelor'a geçecektir. Bu durum, CST hissedarlar sözleşmesinde öngörülen oy hakkı bulunan çoğunluk hissenin Arcelor'a geçmesine imkan verecek ve bu hisselerin devrinden sonra, 25.5.2004 tarihinde hissedarlar sözleşmesinin feshini takiben Arcelor, CST'i tek başına kontrol eden ortak olacaktır.

Söz konusu devralma işleminin stratejik ve ekonomik gerekçeleri şu şekilde ifade edilmektedir:

"İşlem, Arcelor ve hissedarlarına aşağıdaki faydaları sağlayacaktır:

- Küresel olarak en düşük maliyetli ve en iyi kalitede çelik üreticisi olan CST'deki hissedarlık konsolidasyonunun hızlandırılması;
  - Küresel karbon çelik pazarında Arcelor'un ölçek ve varlığının geliştirilmesi;
  - Arcelor'un yakından tanıdığı ve oldukça fazla büyüme potansiyeli olan hakıyla yatırım yapılmış mallara olan atılımların artırılması,
  - Gelir ve kazançların coğrafik çeşitlendirilmesinin daha rekabetçi ve dengeli uluslararası portfolyolara yönlendirilmesi;
  - Arcelor'un dünyanın en çekici çelik yapım bölgelerinden biri olan Brezilya'daki pozisyonu ile Brezilya'ya bağlılığının yeniden teyidi;
- İşlem, Arcelor için, Brezilya çeliğinde büyüme ve Brezilya çeliğine yatırımla ilgili olarak ileriye dönük önemli bir adımdır."*

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

Bildirim konusu işlemle Arcelor, CST'de sahip olduğu %44.20 oranındaki oy hakkı bulunan hissesini %64.71'e çıkarması, bu şekilde CST'yi tek başına kontrol edebilmesi nedeniyle, söz konusu işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendi anlamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde *"bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur."* hükmü yer almaktadır.

Yapılan hesaplamalar çerçevesinde Arcelor'un 2003 yılı Türkiye cirosunun 369 trilyon 75 milyar TL.'ye, CVRD ve CST'nin ise 58 trilyon 125 milyar TL.'ye karşılık geldiği görülmektedir.

Buna göre tarafların ilgili pazardaki toplam cirolarının 25 trilyon TL ciro eşiğini aşması nedeniyle başvuruya konu olan işlem, izne tabi bir devralmadır.

Arcelor ve CST'nin Türkiye'de ilgili ürün pazarında üretici olarak faaliyeti bulunmamaktadır. Arcelor'un yassı demir çelik pazarına ilişkin faaliyeti, Borçelik vasıtasıyla soğuk haddelenmiş rulo üretimi ve çelik hizmet merkezlerinden ibarettir. Bunun dışında Arcelor, sahibi veya hissedarı olduğu çeşitli teşebbüsler kanalıyla birçok demir çelik ürününün ülkemizde pazarlamasını yapmaktadır. Bu nedenle Arcelor'un ilgili ürün pazarı olan slab ve sıcak sarılmış yassı karbon çeliği alanındaki faaliyeti, söz konusu ürünlerin ticaretinden ibarettir.

Ülkemizin entegre tek yassı demir çelik üreticisi Erdemir'dir. Erdemir dışında yassı demir çelik pazarında üretici olarak soğuk haddelenmiş rulo üreten Arcelor'un en büyük hissedarı olduğu Borçelik bulunmaktadır. Ancak soğuk haddelenmiş rulo, ilgili ürün pazarında ifade edilen ürünlerden farklı nitelik gösterdiğinden Borçelik'in faaliyeti ilgili ürün pazarının dışında kalmaktadır.

Erdemir'in 2003 yılındaki slab üretimi 3,087,978 ton, sıcak sarılmış ürün üretimi ise 2,069,866 tondur. Erdemir'in 2003 yılındaki yurtiçi satışlarına bakıldığında ise 1,782,326 ton sıcak sarılmış ürün sattığı görülmektedir. Erdemir'in slab satışı bulunmamaktadır.¹

2003 yılındaki söz konusu ürünlere ilişkin değerler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3- Slab ve sıcak sarılmış ürünlere ilişkin değerler (ton)

Ürünler	Üretim	İthalat	İhracat	İç Tüketim
Slab	3,087,978	698,241	-	3,786,219
Sıcak sarılmış ürün	1,666,000	2,512,000	364,000	3,814,000

Buna göre Arcelor ve CST'nin söz konusu ürünlerde tüketimden aldıkları pazar payına bakıldığında aşağıdaki tablo ortaya çıkmaktadır:

Tablo 4- Arcelor ve CST'nin pazar payı (ton)

Ürünler	İç Tüketim	Arcelor-CST	Pay (%)
Slab	3,786,219	(.....)	(.....)
Sıcak sarılmış ürün	3,814,000	(.....)	(.....)

Tablodan anlaşıldığı üzere Arcelor ve CST'nin slab ve sıcak sarılmış ürünlerdeki pazar payı oldukça düşüktür.

Bildirime konu devralma işlemi, esasen yurtdışında gerçekleşmekte olup, devralmaya taraf olan teşebbüslerin pazardaki faaliyetleri ve payları dikkate alındığında devralma işlemi neticesinde ilgili pazarlarda hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve bunun sonucunda ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Companhia Vale de Rio Doce'nin Companhia Siderurgia de Tubarao'da sahip olduğu %20.51 oranındaki hissenin Arcelor S.A.'ya devredilmesi işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna; bununla birlikte, devralma sonrasında 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹ Slab, yarı mamül bir ürün olduğundan doğrudan tüketimi bulunmamaktadır. Bu nedenle slabın Türkiye'deki tek müşterisi Erdemir'dir. Erdemir'in haddeleme kapasitesi, sıvı çelik üretim kapasitesinden fazla olduğundan slab ithal etmektedir.